

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr.

Wilno, dnia 26 listopada 1934 r.-

244.-

T r e ś ć n u m e r u:

LOTWA:

1. "Pehdeja Brihdi" o zamknięciu szkół litewskich i niemieckich w Polsce. 2. Przyjęcia u dyplomatów łotewskich. 3. Przyjazd prof. Balodisa do Berlina. 4. Obchód święta łotewskiego w Pradze. 5. Pomnik Żydów poległych w wojnie o niepodległość Łotwy. 6. Fundusz łotewskich organizacji sportowych. 7. Subsydja dla teatrów. 8. Sztuka łotewska zagranicą. 9. Podziękowanie premiera Ulmanisa w związku ze świętem narodowym. 10. Wznowienie komunikacji przez Możejki. 11. Działalność instytucyj kredytowych w 1933 r. 12. Komitet bałtycko-francuski.

ESTONJA:

1. Liczba bezrobotnych. 2. Dokoła ucieczki adw. Sirka. 3. "Dzień Estoński" w Rydze. 4. Wicepremier Einbund o ustroju państwa. 5. Estońsko-sowieckie porozumienie gospodarcze. 6. Estońska delegacja gospodarcza w Berlinie. 7. Zamknięcie gazety w Dorpacie. 8. Zainteresowanie Finlandji związkiem bałtyckim. 9. Podróż ministra fińskiego do Tallina. 10. Ratyfikacja sowiecka układu z Estonją. 11. Rocznicą w armji estońskiej. 12. Wkłady w bankach estońskich.-

-§-

LOTWA: 1. "P e h d e j a B r i h d i" o z a m k n i ę c i u s z k ó ł l i t e w s k i c h i n i e m i e c k i c h w P o l s c e. "Pehdeja Brihdi" /z 23.XI.1934/: W Wileńszczyźnie zamknięto niemal wszystkie szkoły litewskie. Obecnie zaczyna się likwidacja szkół niemieckich /Górny Śląsk i Poznańskie/. Dotychczas usunięto ze szkół niemieckich 2 tys. dzieci, zrodzonych z rodziców mieszanego pochodzenia.-

2. P r z y j ę c i a u d y p l o m a t ó w ł o t e w s k i c h . Prasa ryska /z 24.XI.1934/: W związku z łotewskim świętem narodowym dyplomaci łotewscy zagranicą wydali uroczyste przyjęcia.-M.in. przyjęcia takie wydali: stały delegat łotewski przy L.N. Feldman, generał konsul łotewski w Nowym Jorku Lula, poseł łotewski w Londynie Zarinsz.-

3. P r z y j a z d p r o f . B a l o d i s a d o B e r l i n a . Prasa ryska /z 24.XI.1934/: 21 listopada przybył do Berlina prof. Balodis. Nazajutrz wygłosił on naukowy odczyt na temat wykopalisk archeologicznych w Łotwie.-

4. O b c h ó d ś w i ę t a ł o t e w s k i e g o w P r a d z e . Prasa ryska /z 23.XI.1934/: W związku z łotewskim świętem narodowym odbył się w Pradze z inicjatywy ~~xxxx~~ t-stwa zbliżenia czesko-łotewskiego uroczysty obchód.-

w wojnie

5. P o m n i k Ż y d ó w p o l e g ł y c h o n i e p o d l e g ł o ś ć Ł o t w y . Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Z dniem 1 grudnia rozpocznie się kwesta na rzecz budowy pomnika ku czci Żydów poległych w walkach o niepodległość Łotwy.-

6. F u n d u s z ł o t e w s k i c h o r g a n i z a c y j s p o r t o w y c h . Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Zjednoczenie łotewskich organizacji sportowych założyło specjalny fundusz w celu umożliwienia wyjazdu sportowców łotewskich na Olimpiadę berlińską.-

7. S u b s y d j a d l a t e a t r ó w . Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Gabinet Ministrów przeznaczył w budżecie 60 tys. latów na subsydja dla teatrów ryskich i prowincjonalnych.-

8. S z t u k a ł o t e w s k a z a g r a n i c ą . Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Sztuka łotewska zagranicą znajduje coraz większe uznanie. Do propagandy pieśni łotewskich zagranicą przyczyniła się m.in. śpiewaczka Sepp, która występowała z łotewskimi koncertami w Rumunji i we Włoszech.-

9. Podziękowanie premjera Ulmanisa w związku ze świętem narodowym. Prasa ryska /z 26.XI.1934/: Premjer Ulmanis zamieścił na łamach prasy podziękowanie wszystkim tym, którzy wzięli udział w uroczystościach związanych ze świętem Niepodległości Łotwy.-

10. Wznawienie komunikacji przez Możejki. "Liet.Aidas" Nr. 268/XI.1934/: Z dniem 20 grudnia zostanie wznowiona komunikacja kolejowa między Rygą a Lipawą przez Możejki. Pociągi łotewskie, jadące przez terytorjum Litwy będą zamknięte. 4 grudnia odbędzie się w Rydze konferencja przedstawicieli kolei łotewskich i litewskich, która ureguluje komunikację pociągów osobowych pomiędzy obu państwami.-

11. Działalność instytucyj kredytowych w 1933 r. "Liet.Aidas" Nr. 266 /XI.1934/: 1 stycznia 1934 r. działało na terenie Łotwy 17 większych instytucyj kredytowych. Bilans ich wynosił 91,7 milj. łatów. Ogólny zysk za 1933 r. wynosił 382 tys. łatów.-

12. Komitet bałtycko-francuski. Prasa kowieńska /z 23.XI.1934/: 12 grudnia odbędzie się inauguracyjne zebranie świeżoukonstytuowanego komitetu bałtycko-francuskiego w Paryżu.-

ESTONJA: 1. Liczba bezrobotnych. Prasa ryska /z 23.XI.1934/: Liczba bezrobotnych wynosi obecnie w Estonji 1.322 osoby.-

2. Dokoła ucieczki adw. Sirkka. Prasa ryska /z 23 i 24.XI.1934/: Jak podają gazety fińskie, zbiegły z Estonji adw. Sirk /przywódca kombatanów/ znajduje się obecnie w okolicach Helsin-ki u jednego ze swych przyjaciół politycznych.

W tych dniach ma się ukazać rozporządzenie o wysłaniu Sirka z granic Finlandji, o ile nie zamelduje się on w policji.-

3. "Dzień Estoński" w Rydze. Prasa ryska /z 23.XI.1934/: W tych dniach obchodzony będzie w Rydze uroczysty światowy "Dzień Estoński", związany z odzyskaniem przez Estonję niepodległości.

4. Wicepremier Einbund o ustroju Państwa. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Wicepremier estoński Einbund udzielił 22 listopada wywiadu prasowego w sprawach związanych z ustrojem Państwa. Wicepremier oświadczył, że parlament nie będzie w czasie najbliższym zwołany. Współpraca rządu z parlamentem nie dała pozytywnych wyników. Wybory do parlamentu ani też wybory Głowy Państwa również nie będą miały miejsca. Zostanie wydana nowa ustawa, na mocy której nie wolno będzie łączyć nazwy "uczestnicy wojny o Niepodległość" z żadną działalnością polityczną. Ucieczka adw. Sirkka potwierdziła fakt, że część kombatanów, pozostającą pod wpływem Sirka zamierza kontynuować swą działalność, skierowaną przeciwko obecnemu ustrojowi estońskiemu.-

5. Estońsko-sowieckie porozumienie gospodarcze. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Rząd aprobował podpisaną 31 października w Moskwie umowę gospodarczą z Sowietami. Umowa ta reguluje wymianę towarów między obu państwami. Umowa wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1935 r.

6. Estońska delegacja gospodarcza w Berlinie. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: 22 listopada wyjechała do Berlina estońska delegacja gospodarcza dla prowadzenia rokowań z rządem niemieckim w sprawie eksportu do Niemiec masła estońskiego. Na czele delegacji stoi poseł estoński w Berlinie Akel. W skład delegacji wchodzi m.in. naczelnik wydziału Handlu Zagranicznego M.S.Z. Virgo. W związku z wyjazdem delegacji udają się również do Berlina przedstawiciele niektórych instytucyj handlowo-przemysłowych, zainteresowanych w eksporcie towarów estońskich do Niemiec.-

7. Zamknięcie gazety w Dorpacie. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Wicepremier, minister Spraw Wewn. i naczelnik Ochrony Wewnętrznej Einbund zawiesił gazetę "Vaba Sõna" na cały czas istnienia stanu wyjątkowego. Gazeta ukazywała się w Dorpacie. Przyczyną zawieszenia jest zamieszczanie negatywnych w stosunku do rządu artykułów.

Zawieszona gazeta była właściwie organem kombatanów. Począwszy od 1 października r.b. systematycznie drukowała ona artykuły, skierowane przeciwko działalności rządu, wzywała do nieuznawania ustaw i sabotowania posunięć rządowych.

"Kaja" dodaje, że rząd nie będzie obecnie wydawał koncesyj na uruchomienie nowych pism.-

8. Zainteresowanie Finlandji związkiem bałtyckim. Prasa ryska /z 26.XI.1934/: W związku z zapowiedzianą wizytą fińskiego ministra S.Zagr. Chakcela w Tallinie, która ma się odbyć po podróży litewskiego ministra Spr.Zagr. Lozoraitisa do Helsinki i po konferencji trzech ministrów państw bałtyckich w Tallinie, pisma estońskie podkreślają wzrost zainteresowania Finlandji związkiem bałtyckim.

Pisma estońskie dochodzą do wniosku, że Finlandja zamierza nawiązać bardziej ścisłą łączność z pozostałymi państwami bałtyckimi. Wyjątkowe znaczenie przypisuje "Kaja" podróży litewskiego ministra Spr.Zagr. Lozoraitisa do Finlandji.-

9. Podróż ministra fińskiego do Tallina. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: Fiński minister Spraw Zagranicznych Chakoel przybędzie 8 grudnia r.b. do Tallina z tytułu rewizyty względem estońskiego ministra Spr.Zagr. Seljamaa, który na wiosnę r.b. bawił w Helsinkii.

Ministrowi Chakcelowi towarzyszyć będą: naczelnik kancelarji Jernefeld i sekretarz osobisty Tarkiainen.-

10. Ratyfikacja sowiecka układu z Estonją. Prasa ryska /z 25.XI.1934/: W związku z zatwierdzeniem przez rząd estoński umowy gospodarczej z Sowietami, podpisanej 24 października r.b. w Moskwie, rząd sowiecki umowę obecnie ratyfikował. Umowa wejdzie w życie w najbliższym czasie.-

11. Rocznicą w armji estońskiej. "Lietuvos Aidas" Nr.268 /XI.1934/: 21 listopada obchodzono w Estonji 16-lecie powstania armji estońskiej. Właściwym organizatorem armji estońskiej był gen.Laidoner.-

12. Wkłady w bankach estońskich. "Lietuvos Žinios" Nr.266 /XI.1934/: W dniu 1 listopada r.b. wkłady w prywatnych i publicznych bankach estońskich wynosiły 62,1 milj.koron, t. zn. o 12 milj.koron więcej, niż w roku ubiegłym.-

x

x

x

